

Naročnina za kraljevino
SHS
Letno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Letno 50 K. Letno 600 K.
Opis: enostolpna mm vrsta za
enkart 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 11. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44
Vpisani se ne vračajo.
Priložiti znamko
Ljubljana knjižnica
Pavšalni franco

Zgodovinski sokolski dnevi v Ljubljani.

Krasnemu in veleznalnemu uvodu naših sokolskih praznikov, ki nam jih je priredil z vzornim poštovanjem Sokol I. — v soboto zvečer, se je otvorila v nedeljo na krasnem telovadišču »Tabor« zgodovinska prireditev.

Jutranji dež je ohladil ozračje in zažgal tudi več izletnikov v Ljubljani. Ko se je zvedrilo, ko je posijalo na kras-

no areno žarko jutranje sonce so se razgrnile po telovadišču krasne sokolske čete in vršile so se skušnje novih telovadnih točk za popoldanski nastop. Občinstvo je zasedlo v nepričakovano velikem številu tribune in sedeže in napolnilo cel Tabor. Sodelovali sta vojaška in železničarska godba.

Razvite prapora naraščaja Sokola I.

Razvite prapora naraščaja Sokola I. Po telovadnih vajah, kojih uspeh nam pokaže popoldanski nastop, ki je bil, kar moramo že sedaj priznati, sijajen in tudi strokovno jako dober, se je otvorilo glavno razvite prapora naraščaja Sokola I. To je prvi prapor, ki ga dobi ljubljanski naraščaj. Okoli odra, ki je bil okusno okrašen s sokolskimi okraski, se je razvilo Sokolstvo, zastopstva in častni gostje. Prapor je pogrnul br. Zor na mizo, nakar je br. dr. Pestotnik nagovoril zbrano Sokolstvo:

Bratje, sestre, sokolska mladina! Imamo krasen prapor za našo mladino. Prapor je delo, ki ga posveča mladina globoko ljubav do sokolske stvari v spodbudo k iskrenemu nadaljnjemu sokolskemu delu. Mnogo truda, mnogo dela in žrtve je na tej zastavi. Toda sestra, ki daruje naš mladini ta krasen prapor, je žutila pri delu še večjo in globljo ljubav do Sokolstva, kot pa je bil njen trud. Sestra Zor-Ježek — stopi med velikim navdušenjem navzočih na oder, dr. Pestotnik ji poda roko — sprejmite globoko zahvalo vsega Sokolstva. Vaše ime ostane neizbrisno častno v vrstah našega Sokola in Sokolstva. Zahvalim pa se obenem tudi bratu, ki je prišel iz pokrajine, kjer sta doma Tirš in Fugner, brat, ki je daroval v istem namenu kot je bil darovan prapor, krasen drog s sokolom v prvem razmahu kril. Br. dr. Beneš sprejmi praporno zahvalo. (Viharni živio- in zdravici so sledili tem besedam in dr.

Beneš se je vlnudno zahvalil za pozdrav. Krasen in lep je prapor na zunanaj, še pomembnejša pa so gesla, ki jih nosi vsita prapor na svojih belih poljih. Ta gesla naj vodijo pot svojega življenja. Udeleževaj se dom, srce, duh in roke, vstrajen, jeklen, marljiv in zvest. — Mladina imej srce za svoj dom, bistri duh in spoštuj delo. Vse tvoje delo naj posveča sveta misel: tvoja borba v življenju naj bo posvečena domovini in človeštvu. Bodi vstrajen in bodi jeklen. — Sprejemam zastavo v imenu Sokola I. v last in varstvo in čuvati hočemo ta prapor. — Sokolska mladina, izročam ga tebi, ki ti je namenjen. Čuvaj ga in varuj kot najsvetejšo svetinjo, da ostane vedno čist in neomadeževan. Pogled na prapor naj vzbuja vse misli, vse notranje sile, da udeleževanje naše sokolske nauke, zvesti v srcu, dejanju in življenju. Izročam Ti mladina prapor — čuvaj ga, hrani ga. Pod njim naj se zbirajo velike čete vrlih Sokolov in Sokolic.

Starosta br. dr. Pestotnik dvigne prapor in ga izroči zastavonoši naraščaja br. Pircu, ki ga sprejme v spremstvu zastopnic ženskega naraščaja Tončke Podbojeve in Alojzije Pleškove. — Godba je zaigrala naše himne. — Požrtvovalna darovateljica se je ginja zahvalila bratu za laskave zahvalne besede in poudarjala, da se je ravnila po geslu naših očetov, ne le kar velevali ti stan, kar more, vsak je storiti dolžan.

Zakletev.

Nastopil je zastopnik naraščaja in poudarjal, da hoče mlado Sokolstvo pod tem praporom, vedno varovati čast in ugled prapora. Če tudi smo mladi, vendar vemo, da smo vera, upanje in ljubezen našega naroda in zvesti mu hočemo ostati. — Dovolj starosta, da pri-
nežemo;

Zaklinjamo se na ta prapor kot simbol vzvišene sokolske misli, da bomo ostali tej misli zvesti v korist in blagor našega troedinega naroda.

Zahvalil se je plemeniti darovateljici, vadijskemu zboru z vsklikom: Živelo članstvo Sokola I. in vse kar z njim pošteno misli!

Pozdravi.

Pozdravila je navzoče starostinja, sestra ga. Selkova približno sledeče: Vsaki materi trepeče srce, ko pošlje svojega ljubljene otroka na prvo pot v šolo. Trepeče v pobožni želji, da bi bil ta prvi korak v šolo srečen, in bi izšlo to mlado bitje iz šol kot koristen član človeške družbe. Tako mi trepeče srce v tem trenutku, ko pošiljamo našo mladino pod tem praporom v boj za naše svete sokolske ideje.

Nato je pripela sestra na drog krasen spominski trak. Izrazila je srčne želje, da se zbira pod tem krasnim praporom vse lepo, zdravo in čvrsto. Mladina spolnjuje svoje stanovske dolžnosti, uči se in hodi redno v telovadnico.

Ljubka deklica Furlani Mara je spregovorila v imenu ženske dece to-le: Sestre! Zahvaljujoč se vam za vse žrtve, ki ste jih doprinesle nam v spodbudo, zagotavljam Vas, da bomo vse korakale ponosno pod našo zastavo, ki nam je bila podarjena v najtežjih dnevih dela. — Bodite uverjene, da pride čas, ko bomo bolje razumele ves vaš trud, delo in vaše žrtve, ki jih doprinasate v olje, in na naše Primorje, kjer čakajo

naši bratje in sestre, da pride čil Sokol in razbije sužnjske verige. Sprejmi zagotovilo, draga mladina, da vas ljubimo kot oče in mati. Zdravo! — Prapor je prevzela mlada četa štirih moži in med krepkimi zdravici in viharnim pozdravljanjem, so korakale čile in zavedne sokolske vrste mladih junakov in junakinj mimo novega krasnega prapora, za nas. Pojmujemo pa že danes, da cilj, ki nam ga predložite s toliko poštovanostjo, je in mora biti pravi. Pod to zastavo hočemo dospeti vse do njega, to vam prisegamo danes. — V imenu starešinstva Jugoslovanskega Sokolskega Saveza je pozdravil navzoče br. Gangel in čestital naraščaju in Sokolu I. k temu slavnostnemu dnevu. Ta prapor naj vas vodi in bodri od dne do dne, da boste globlje umevali smoter Sokola, smoter napredovanja sokolskega dela. Na drogu blešči ptica Sokol, ptica solnca in višav v prvem razmahu mladih kril. Tudi vi razvijte v krepkem razmahu vse sile za blagor in čast domovine. Po tem praporom naj poletite čili Sokoli na naše Gospodstvo

izvajali proste vaje v skupini, kar znači velik napredek v telovadi. Vsaka vrsta izvaja druge gibe, ki se strnejo končno v krasne skupinske celote. Jako ljubke so bile vaje z velikimi obroči, ki jih je izvajal ženski naraščaj s krasno sigurnostjo in eleganco. — Igre moškega in ženskega naraščaja s sodi in v žakljih so pokazale veliko vnemo naše mladine in so nudile občinstvu zabavo in obilo smeha. Nato so izvajali razni oddelki članic, krasne proste in rajalne vaje, in pa vrlo zanimive estetične in prikupljive vaje s kili in loparji. Vaje so jako

težke, ter zahtevajo silno podrobnega dela. Lepo izvedene vaje so se zaključile s kolo-plesom članic in male ženske dece. Sledile so vaje, pri katerih smo opazili nehoti nov telovadni sistem: proste in dihalne vaje ter teki, kombinacija po švedskem sistemu. Izvajali so jih člani. Osobito lepe so te vaje, ki zahtevajo veliko telesne moči in vstrajnosti, v skupinah po dva, kjer nas spominjajo na grške vaje starodavnih atletikov. Vaje, ki trajajo 20 minut, so dokazale vrhunsko telesno izobrazbo naših junakov. — Sledila je orodna telovadba vseh naraščajevih oddelkov. Vaje na bradlji in na dveh gredah so dobro uspeli. Pestro sliko mladih in marljivih telovadcev pa so obkrožale ljubke deklce s preskakovalnimi vrvicami. Krasna telovadna točka je bila orodna telovadba članov in članic. Na te vrste je Sokol I. lahko ponosen. Videli smo krasne vaje na krogih z lepimi odskoki, dovršene vaje na drogu, kjer so bili

osobito lepi razni veletoci, dobro vrsto višjega oddelka na bradlji. Lepe vaje so izvajale članice na gredi. Priznati moramo, da so veliko napredovale v izvajanju glede točnosti, skupnosti in elegantnih in gracioznih gibov. Posamezni oddelki so izvajali posrečene preskoke v višino in daljavo. Nato je nastopila impozantna četa vojakov 40. pp. Srbi od Šabca, ki so uspešno izvajali pod vodstvom poročnika Severja in br. Vidmarja zanimive proste in borilne vaje s puškami, ki so popolnoma telovadskega značaja. Telovadbo je zaključil biser naših skupinskih prostih vaj »Jugoslavija«; krasna ritmična molitev, umetniško in globoko učinkovito zasnovana kompozicija, v kateri giba in godba govore. S tem so bile zaključene telovadne točke in razvila se je živahna prosta zabava ob številnih paviljonih. Lep večer je zaključila balna in učinkovita razsvetljava.

Slavnostna otvoritev telovadišča.

Po dobro uspehi skupnih vajah z gosti se je zbrala v ponedeljek dopoldne silna množica Sokolstva, raznih zastopnikov in številnega občinstva k slavnostni otvoritvi telovadišča. Slavnost je otvoril br. Pestotnik v imenu društvenega gradbenega odbora za Sokolski dom na Taboru.

Brat dr. Pestotnik je poudarjal velik pomen dneva, ne samo za društvo, marveč za celokupno slovensko Sokolstvo. Pozdravil je brate od blizu in daleč, zastopstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza, Zagrebške Sokole in člane podčastniške vojaške šole in vse goste. Lepa sokolska arena naj bo vzgojevališče prave sokolske ideje in naj ustvarja temelj prave domovinske ljubezni in pravega napredka. Umetno se vstvarja sicer nerazpoloženje in nezanjupanje za delo onih junakov, ki so umirali za nas na morju, na gorah in brdih v najhujših mukah. To delo je oskrnjevalno delo na svetih spominih. Skupna in nedeljiva jugoslovanska domovina so bile svete sanje naših sokolskih prednikov. Mi pa vstrajamo pri tem in ne

puslimo sramotiti svojih idealov. Podpreti hočemo mlado državo s silo dela, da raste in cvete. Bratje telovadci, vam izročam ta prostor zgrajen z žrtvami. Čuvajte ga in vršite naloge Sokolstva! Prosim vse za naklonjenost društvu in Sokolstvu! Ustvarjene so nam noge, da hitimo naprej; druga skrb nam bo, da postavimo Sokolski dom na tem mestu. — Nato je pozdravil navzoče starosta Jugosl. Sok. Saveza br. dr. Ravnihar. Zahvalil se je za pozdrav in izrekel veliko priznanje Sokolu I., ki je eno najmarljivejših društev Saveza. Ni še dolgo, ko se je zasadila prva lopata na tej puščavi, ki je kazila mesto, danes pa imamo krasno telovadišče, impozantno areno s pritlikinami. Delavnost Sokola I. bo gotovo v kratkem postavila tudi svoj dom, ki bo božji hram naših idej in jeklenih mišic, da služimo narodu in domovini. Vsemu narodu je posvečeno sokolsko delo.

Izmed gostov je pozdravil ljubljansko Sokolstvo zastopnik Zagrebškega Sokola, ki čestita Sokolu I. na lepili uspehi.

Sokolski sprevod po mestu.

Nato se je razvrstil veličasten impozanten sprevod po mestu, kakršnih je bilo še malo v Ljubljani. Spreveda se je udeležilo preko 1000 Sokolov in Sokolic v krogih, katere je spremljala neštevila množica. Občinstvo, ki je bilo na celi poti, osobito na trgih zbrano v velikih gružah, je viharno pozdravljalo strumne vrste Sokolskih junakov in junakinj. Sprevod je otvorilo 30 Sokolskih konjenikov, nato so sledili prapori in sicer: Savezni, stari ljubljanski, ljubljanski prapor, Cirknica, Šiška, Škofja Loka in Zagorje ob Savi v spremstvu 15 častnih spremljevalcev. Sledilo je načelstvo 14 moži, nato pa gostje iz Zagreba, Sokoli in vojniki 34 in končno

krasne povorke Sokolov in Sokolic. Gorenjska župa je bila zastopana s poslanstvom 30 Sokolov, Ljubljana 250 članov, dalje 130 članic, 14 parov žen v krasnih narodnih nošah, dva kmetjska voza, moški naraščaj 50, ženski naraščaj 50, ženska deca 36, moška deca 50 in 100 Sokolov moškega naraščaja. Sprevod sta spremljali dve godbi, vojaška in železničarska. Omeniti moramo lične in krasne bele letne kroje, osobito ženskega naraščaja in članic. Veličasten je bil prizor na sokolske vrste, ki so ponosno korakale po mestu v polni zvesti, da vrše vzvišeno nalogo v prid narodu in domovini.

Zaključni telovadni nastop.

Poleg včerajšnjih točk, ki so jih izvajali Sokoli in Sokolice z isto pridnostjo in večkrat celo z lepšim uspehom, smo videli danes proste vaje br. dr. V. Murnika »Po jezeru«, »Napreje«, »Mar-selesa« pod vodstvom br. dr. Murnika. Mlade vojaške je izvajala moška deca Sokola Litija izborna, članice iz Kamnika pa so izvajale pohvale vredno telovadne ples »Kresnice«. — Vse telovadne točke so bile lepe in je cela prireditev pokazala velikanski napredek Sokola v vsakem oziru in v vseh panogah telovadbe. Telovadbe se je udeležilo toliko občinstva, da je bil cel prostor nabito poln in mnogo je ostalo ljudi radi pomanjkanja prostora zunaj

telovadišča. Prireditve so posetili tudi zastopniki vseh višjih civilnih in vojaških oblasti. Pri tej priliki omenjamo, da je posetil včerajšnji prireditve tudi ameriški konzul, ki se mudi na Bledu. Zvečer se je vršil veličasten poslovičen večer na sijajno razsvetljenem telovadišču, katerega se je udeležilo na tisoče in tisoče oseb, ki so pokazale, kako cenijo in spoštujejo Sokola in njegov napredek.

Ponovno čestitamo Sokolu I. na tej impozantni prireditvi v tako velikem obsegu in tako izborni izpeljavi in mu želimo, da se kmalu snidemo pri otvoritvi Sokolskega doma na Taboru. Zdravo!

Kralj Peter smrtno nevarno bolan.

Beograd, 15. avgusta. Poročilo o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja, ki ga je izdala zdravniška komisija dne 15. avgusta ob 8. uri zjutraj. Tekom noči se je stanje poslabšalo. Bolnik ni vso noč spal. Temperatura se je tekoma noči poslabšala na 37,5, žila na 124, dihanje 64 v minuti. Bronhijalni pojavi so se ojačili. Ravnotako se je povečal odstotek vnetja osnovnici desnega pljučnega krila. — Meteorizem je jači kakor včeraj. Cianoza se je zopet ojačila — Splošno stanje se je poslabšalo.

Beograd, 15. avgusta. Poročilo o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja, izdano po zdravniški komisiji dne 15. avgusta ob 13. žila 132, respiracija 58, temperatura 36,5. stanje neizpremenjeno.

SHOD v Ljubljani. ŽU.
Hrastnik, 15. avg. V večeraj popoldne se je vršil v dvorišču gostilne F. Logarja številno obiskan shod narodno-socialistične stranke Pri volitvi predsednika shoda so socialni demokrati propadli. Poslanec Brandner je nato obširno poročal o političnem položaju in dal med drugim tudi temeljit odgovor peščici socialno demokratičnih konzumarjev, ki je prišla na shod pijana pod vodstvom sodruha Maloverha. Brandner je žel za svoja izvajanja burno odobravanje. Za njim je govoril soc. dem. tajnik Leskovek iz Celja, ki se je prizadeval izbrisati vtis, ki ga je napravil Brandnerjev govor na poslusalce, pa se mu ni posrečilo. — Delavci Jagodič, bivši socialni demokrat je napadel socialne demokrate in zahteval, da strokovne organizacije ne smejo biti politične. Stranke, za katero agitira minister Kukovec, kateri se je na shodu v Trbovljah zelo simpatično izražal o socialnih demokratih, ne more priporočati delavstvu. Sodruga Maloverh je v svoji razburjenosti hotel zadeti Brandnerja s tem, da mu je očital banket pri regentu, kar mu je Brandner takoj kvitiral s poseti soc. dem. republikancev pri regentu. Zaključno besedo je imel Brandner, ki je med splošnim navdušenjem reagiral na izvajanja soc. dem., nakar je predsednik shod zaključil. — Soc. dem. so imeli namen shod razbiti. V soboto so s posebnimi letaki pozivali na shod. Pa se jim ni posrečilo.

SHOD NSS V KRŠKEM.

Krško, 15. avgusta. (Izv.) Danes dopoldne je priredila nar. socialistična stranka na vrtu gostilne Jerman javen politični shod, ki je lepo uspel. Shod je otvoril tov. Mihali, poročal pa je nar. soc. posl. Brandner, ki je pojasnil parlamentarni položaj in krepko odgovoril na medklce demokratov glede zveze NSS s komunisti in klerikalci. Zborovalci so splošno obsodili medklce demokrata dr. Romiha, ki je na Brandnerjeva izvajanja, da so pod demokratsko — soc. demokratsko vladno nemški in madžarski komunisti metali delavce v Mariboru na cesto, reagiral: »Prav so imeli!« (Op. ur. to demokratsko predrznost si bo treba zapomniti). Poslanec Brandner je žel za svoj govor obilo odobravanja.

SHODI MINISTRA KUKOVCA.

Sevnica, 15. avgusta. (Izv.) V večeraj je priredil minister dr. Kukovec v Sevnici shod, na katerega so veliki plakati opozarjali že celi teden. Kako izgledajo sijajni shodi ministra Kukovca, o katerih »Jutro« tako pompozno poroča, smo imeli priliko videti včeraj v gostilni pri Kovaču, kjer se je zbralo v mali sobici 22 JDSesarjev, katerim je minister med drugim pripovedoval o spopolnitvi vlade, v katero vstopijo tudi klerikalci. Slaba udeležba je ministra tako potrla, da niti narodnih socializmov ni preveč napadel, kakor je njegova navada.

MADŽARSKA ZAHTEVA SOPRON.

Dunaj, 15. avgusta. (Izv.) Po vesteh, ki so jih dobili tukajšnji mero-dajni krogi, zahtevajo Madžari, da mora Sopron ostati pri Madžarski. Zahtevajo zase tudi Gross-Zinken-dorf, kjer se nahaja velika tovarna sladkorja, Wieselburg, Eisenstadt in Merkersdorf. To bi bila približno ena tretjina cele Zapadne Ogrske. Avstrijska vlada bo poslala madžarski noto, kjer bo izjavila, da so te zahteve nesprejemljive.

PROGRAM KOALICIJSKE VLADE.

Beograd, 15. avgusta. Kazgovori za določitev programa koalicijske vlade g. Pašića se bodo prejkone nadejavali v torek, da med tem časom izroče vse delegacije svoje podrobne predloge. Rešitev tega vprašanja ostane vsekakor na dnevnem redu.

VOJNA ODŠKODNINA ITALIJE.

Pariz, 15. avg. (Izv.) Finančna konferenca se je danes bavila z vojno odškodnino, ki jo ima dobiti Italija. Konferenca v Spaji je priznala Italiji 10 odstotkov od nemške in 25 odstotkov od avstro-ogrske vojne odškodnine. Z ozirom na to, da Avstrija in Madžarska najbrže ne bosta mogli izpolniti svojih obveznosti, se je Italija odrekla svojim generalnim zastavnim pravicam v Avstriji in Madžarski in zahteva za to od zaveznikov večji delež pri nemških reparacijah.

Popoldanska telovadba.

Popoldne so zagnili nebo temni oblaki in že je grozilo, da se pokvari popoldanska prireditev. Po hudem nalu pa se je zjasnilo nebo, posijali so zopet zlati žarki na veličasten »Tabor« in kmalu so ga napolnile množice, da se je videlo kot morje glav. Ob 5. uri je bila otvorena javna telovadba s skupnimi prostimi vajami, ki so jih izvajali člani in članice, moški in ženski naraščaj in moška in ženska deca.

Nastopilo je skupno 250 telovadcev, ki so se razvili po vhodu od treh strani, v krasno impozantno skupino. Prvič so

izvajali proste vaje v skupini, kar znači velik napredek v telovadi. Vsaka vrsta izvaja druge gibe, ki se strnejo končno v krasne skupinske celote. Jako ljubke so bile vaje z velikimi obroči, ki jih je izvajal ženski naraščaj s krasno sigurnostjo in eleganco. — Igre moškega in ženskega naraščaja s sodi in v žakljih so pokazale veliko vnemo naše mladine in so nudile občinstvu zabavo in obilo smeha. Nato so izvajali razni oddelki članic, krasne proste in rajalne vaje, in pa vrlo zanimive estetične in prikupljive vaje s kili in loparji. Vaje so jako

Dr. Otokar Rybar:

Ne kršite ustave.

»Uradni list« od 2. avgusta t. l. objavlja »Začasni zakon o proračunskih dvanajstih za mesec junij, avgust, september, oktober, november in december 1921.« V »Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« je bil ta »Začasni zakon« objavljen dne 14. julija 1921, torej po sprejetju in objavi nove ustave.

Upali smo, da bo uzakonjenje ustave izšlo vsaj to dobro posledico, da preneha v bodoče izdajanje tistih neustavnih zakonov, uredb in naredb, s katerimi so dosedanje vlade, brez vsake zakonite podlage, preplavljale našo, vendar že od 1. decembra 1918, l. ustavno državo. Nezakonitost teh »začnih« zakonov in uredb je že Vesničeva vlada priznala s tem, da jih je avgusta meseca l. 1920 predložila začasnemu predstavništvu v naknadno odobrenje. A tudi sedanja vlada je čutila potrebo, da sprejme v novo ustavo določbo (čl. 130.), s katero vse te neustavne predpise, »kar jih je bilo izdanih od dne 1. decembra 1918 l. do proglasitve te ustave« in samo te, naknadno proglašajo za tudi v naprej veljavne zakone. V bodoče pa po ustavi ni več dana možnost izdajanja takih začasnih zakonov in uredb, zavzemajočih mesto zakonov. Po čl. 94. smejo upravna oblastva pač izdajati uredb, toda le, v kolikor so potrebna za upravljanje zakonov, torej nikakor ne za izpreminjanje, ukinitve ali celo za stvarjanje zakonov. Z zakonsko veljavo sme upravno oblastvo po uredbah urejati odnose, ki se dajo za vsak primer posebe. Toda uredb ne smejo nasprotovati niti ustavi, niti zakonu, zaradi katerega uporabe so izdane. Tudi ne smejo biti v nasprotju z zakonito pooblastitvijo, na katere podstavi so predpisane.

Za proračun pa je v čl. 113. še izrecno določeno, da ga ima vsako leto odobravati narodna skupščina. Tudi dvanajstine za jeden ali več mesecev sme odobravati le narodna skupščina, dokler ni odobrila predložene proračuna. Le če je skupščina razpuščena, sme vlada z ukazom sama sebi omogočiti nadaljevanje državnega gospodarstva, a tudi to samo tako, da podaljša proračun minolega proračunskega leta (torej od skupščine odobrenega), pa še to le za štiri mesece.

Nova ustava, ki sicer ni posebno nežna napram pravicam narodne skupščine, je vendar hotela preprečiti vsako ministerialno zakonodajstvo, ki ni nič drugega nego gol absolutizem, in posebno še vsako neustavno in neparlamentarno gospodarstvo z državnimi dohodki in izdatki.

Po tem takem ni nikakega dvoma, da pomenja »začasni zakon o dvanajstih« (kar za sedem mesecev!) očitno kršenje komaj sprejete ustave in da je zato protizakonit in neverjeten.

G. finančni minister bo seveda ugovarjal, da nosi ta »začasni zakon« datum od 27. junija 1921 in da je torej ker je datiran *en dan* pred sprejetjem in objavo ustave, tudi naknadno odobren po gori navedenemu čl. 130. Ne glede na to, da bi se na ta način lahko izdajale še stotine novih »začnih zakonov«, ako bi se jih enostavno nazaj datiralo na 27. junija, se vendar ne sme pozabiti, da postane zakonska osnova obvezen zakon šele z objavo v »Službenih Novinah«. Zakonska osnova, četudi je odobrena od

skupščine in podpisana od slednje in vseh ministrov, ni še zakon, dokler leži na ministrski mizi in ni objavljen na način, ki je za to določen v ustavi. Moderno zakonodajstvo ne pozna tajnih zakonov. Zato je bila v Avstriji sporna veljavnost habsburških takozvanih »Hausgesetze« (zakonov za cesarsko hišo), ki niso bili nikdar objavljeni in ki zato tudi niso mogli vezati ostalih državljanov.

Na tem stališču stoji tudi nova ustava, ki v čl. 80. določa, da dobi vsak zakon obvezno moč 15. dan (ako zakon sam ne določi prejšnjega roka) po razglasitvi v »Službenih Novinah«. A tudi že navedeni čl. 130. priznava naknadno zakonito veljavo samo tistim dosedanjim začasnim zakonom, uredbam itd., ki so bile izdane po proglasitvi ustave. O tem pa menda ni nobenega dvoma, da je zakon izdan šele z objavo v »Službenih Novinah« in ne s podpisom.

Z vprašanjem veljavnosti tega »Začasnega zakona« bi se morala baviti vsa naša javnost, četudi bi šlo le za priprosto podaljšanje pravice pobiranja dosedanjih davkov. Posebno pa bi morala skupščina najostreje ugovarjati vsakemu kršenju ustave, zlasti budgetnega prava.

Pravica dovoljenja davkov je najvažnejša ustavna pravica vsakega parlamenta. Koncentriranje te pravice s strani do sedaj absolutnih vladarjev je rodilo prvi parlament in s to pravico padel ves parlamentarizem. Zlostjen znak za naše politične razmere je dejstvo, da naša skupščina ne polaga nikake važnosti na svojo budgetno pravico.

Še nerazumljivejši pa je splošni molk v predležem slučaju. Z onim »Začasnim zakonom« si vlada ni samo dovolila nadaljnega pobiranja dosedanjih davkov, temveč je tudi spremenila v zelo važnih točkah dosedanje davčne zakone. Že iz zakonodajne o tehničnih razlogov je obsoditi, da se v *začasnem* dvanajstinskem zakonu spreminjajo, nekako mimogrede posamezne določbe sedaj veljavnih, celo materijalno kompleksno in sistematično obdelujočih zakonov.

Avstrijski zakon o osebnih davkih je bil lepo zakonodajno delo, iz katerega trga »Začasni zakon« posamezne paragrafe, jih razveljavlja, jih spreminja ali pa jim prilpejla krpicco zelo dvomljive vrednosti. Stara Avstrija gotovo ne zasluži nikake pletete, tisti njeni zakoni pa, ki so po naši volji postali tudi naši zakoni, bi že v našem lastnem interesu zaslužili nekaj več obzira.

Kar pa mora izzvati največje pomsleke, je dejstvo, da spreminja »Začasni zakon« skoraj vse davčno priredbeno postopanje in sicer na očito škodo naših davkoplačevalcev. Naj omenim le, da se plačilni nalogi v dosednji obliki ogromni večini sploh ne bodo več vročali. Le podjetja, ki so podvržena posebni pridobitni, in oni davčni zavezanci, katerim se kak davek prvič odmerja, jih dobijo. Sicer pa bodo davčna oblastva objavila izvršeno odmero neposrednih davkov z javnim razglasom in davčnim potem lahko odmerni izkaz vpogledajo na davčnem uradu v 15 dneh. Ali se je pomislilo, kaj to pomenja? Davčni zavezanec ne bo osebno obveščen o odmeri davka, temveč bo moral neprestano paziti, kdaj nabije davčno oblastvo na uradni deski v kraju svojega uradnega sedeža razglas o izvršeni odmeri. Potem pa bo moral hitro teči v davčni urad (kajti »Začasni zakon« mu pusti le 15 dni časa) in tam prositi, da mu pokažejo njegovo odmero. V istem času bodo mo-

rali storiti to tudi vsi ostali davčni zavezanci njegovega okraja. Koliko tekanja, koliko čakanja, koliko nevšečnih konfliktov z nervoznimi uradniki in še bolj nervoznimi davčnimi strojnimi! In če si boš hotel posamne postavke dotične odmere prepisati, zadrževal boš uradnika in ostalo občinstvo in če si slučajno na daljšem potovanju ali če nisi zapazil razgla, postane odmera pravoveljavna in plačati boš moral, četudi je odmerjena davek popolnoma krivičen.

V Sloveniji zna vsak človek čitati in pisati in ker je vsakomur čas denar, je taka procedura skrajno žaljiva in nemogoča.

Da se pa davčnim zavezancem še bolj otežuje pritožba proti eventualno krivičnim odmeram, znižuje »Začasni zakon« prizivni rok na 15 dni. Ako se sedaj pomisli, da mora stranka v tem kratkem roku iti k odvetniku, da si mora potem na davčnem uradu poiskati ne samo informacije, temveč celo šele opravilno številko dotičnega spisa, potem se morda razume, da bo ta procedura v pre mnogih slučajih pomenjala enostavno onemogočenje vsake pritožbe.

Pokojni poslanec Klum je nekdanj v dunajskem parlamentu rekel, da Slovenci z navdušenjem plačujejo davke. Lahko si je predstavljati, s kakim navdušenjem bodo današnji Slovenci izpolnjevali svojo davčno dolžnost, če ne bodo niti zvedeli, koliko davkov dolgujejo, če bodo morali tehati v davčnih uradih in če se naposled vendar ne bodo mogli pravčasno pritožiti. Pri denarju namreč se neha pri premožnih ne samo prijateljstvo, temveč tudi patriotizem.

V naši državi je žalibog že dovolj nezadovoljstva; ali je bilo potrebno, da se še na tem polju vstvarja tak nepotreben, a zelo nevaren povod za novo nevoljo?

Tu ne gre za kako politično vprašanje: tu bodo zadete vse stranke in tudi tisti, ki ne pripadajo nikaki stranki. Tu se lahko zložijo poslanci vseh barv. Vsi bi se morali združiti v energično akcijo proti temu atentatu na ustavo in na žepu svojih volilcev.

Naj bo ustava dobra ali slaba: vsi, a predvsem vlada, imajo dolžnost, da jo spoštujejo. Posebno pa je parlament poklican, da si ne da prikrajšati svoje glavno, svojo najvažnejšo pravico, pravico dovoljevanja budgeta, a obenem da izposluži in zavaruje svojim volilcem najprimitivnejšo pravico vsakega davkoplačevalca, pravico namreč, da se mu pove, koliko dolguje in da se mu omogoči pravico pritožbe.

Zadrski zločin.

Fašistovska podivjanost se je zopet na »dostojen« način proslavila, kakor je to razvidno iz poročila »Piccola della Sera« od 10. avgusta, ki se glasi: Zader, 9. avgusta, ponoči. Včeraj popoldne je hotelo napasti 5 fašistovskih mladencev znanega jugoslovanskega agitatorja, profesorja Jezino. Profesor je bil v spremstvu dveh gospodov, od katerih je bil eden novoimenovani jugoslovanski guverner Dalmacije, (pokrajinski namestnik) dr. Metličič. Sledila je debata, tekoma katere je dobil dr. Metličič dva udarca s palico in sicer po glavi in po nosu. Štirje napadalcii so bili aretirani, eden je ušel. Takojšnja preiskava je dognala, da je bil dr. Metličič udarjen samo slučajno... Tudi jugoslovanski konzul, da je prepričan, da ne gre za politično zadevo. Vse me-

ščanstvo obsoja dogodek in to tembolj, ker je bil dr. Metličič znan kot član izbranih form. Krajevno načelnštvo fašistov je seveda tudi obžalovalo dogodek in odklanja vsako odgovornost. Doktor Metličič bo zdrav v dveh tednih. — Vsemu temu daje »Piccolo della Sera« napis, da je naš namestnik bil udarjen po zmoti.

Res lepa dežela, kjer so gostje po pomoti tepeni. In še lepša dežela ta, kjer mora organizacija, ki plačuje pretepače in zločince, odklanjati odgovornost, če prično ti postopači vršiti to, za kar so plačani.

Cutimo pa tudi potrebo, da k temu dostavimo. Ni pa nam tudi v ponos, če so ob takih prilikah naši zastopniki tisti,

ki skušajo z oportuniteto zmanjšati pezo zločina.

Napad na dr. Metličiča je škandal in sramota in čisto vsejedno je, če je veljal profesorju Jezini. Vendar ne moremo priznati tega, da bi se pa profesorja Jezino, ker je naš zvest človek, smelo pretepatati.

V takih slučajih se spozna, v koliko znamo mi braniti svojo čast. S popuščanjem napram zločincem samo opravičujemo batine, ki lete na naš hrbet.

Tega mora biti konec in zato nobenega pardona. Z zločinci poštenjaki ne občejuje in dokler Italijani ne zatro fašizma, toliko časa nimajo pravice do naše družbe.

To zahteva zadrski zločin!

Gospodarstvo.

Plačilni nalogi o neposrednih davkih.*

Začasni zakon o proračunskih dvanajstih, ki je objavljen v »Uradnem listu« z dne 2. avgusta 1921, št. 90, ne nalaga davkoplačevalcem nikakih večjih bremen, nasprotno vsebuje posebno glede dohodnine in plačarine izdatke olajšave. Obenem pa izkuša s posebno stavljenjem dosedanjih zakonitih določil kolikor mogoče pospešiti poslovanje davčnih oblastev, da se na ta način zopet doseže kurentna odmera davkov, ki je tako v interesu finančne uprave, kakor davčnih zavezancev samih. Le iz tega vidika je presojati določilo navedenega zakona, ki — odpravlja davčne plačilne naloge.

V nadomestilo plačilnih nalogov bodo prvih 15 dni pričetkom vsakega koledarskega četrtletja (to je od 1. do 15. januarja, od 1. do 15. aprila, od 1. do 15. julija in od 1. do 15. oktobra vsakega leta) pri davčnih uradih razgrnjeni na vpogled izkaz za vse odmere, ki so se izvršile v pretečenem četrtletju.

Razgrnitev se bo javno razglasila po občinah itd. na način, da bo vsak davčni zavezanec pravčasno obveščen, za katere davke so odmerjeni izkaz razgrnjeni in komu davek še ni odmerjen, da si prihrani pot v davčni urad. Vsa davčni zavezanec bo imel pravico vpogledati le njegovo osebo z davčnimi podatki, za druge pa le, če se izkaže z njihovim pooblastilom (ki je kolka prosto), da jih sme zastopati v davčnih zadevah, odnosno, da sme v njihovem imenu vpogledati odmerni izkaz. Na ta način je mogoče, da davčni zavezanci osobito iz oddaljenih krajev odpošljejo v davčni urad vpogledati odmerni izkaz svojega zaupnika, da jih obvesti o višini predpisa. Komur bi ne bilo jasno, na kateri podstavi se mu je odmeril davek, lahko, kakor dosedaj, prosi s kolko prost vlogo davčno oblastvo, naj mu priobči podrobno odmero podlago. Z vložitvijo take vloge se prekine prizivni rok in prične ostali rok zopet teči šele, čim se davčnemu zavezancu dostavi rešitev.

* Priobčujemo to nam on vlade doposlano uradno pojasnilo. Kakšen je v resnici ta začasni zakon, kaže članek dr. Rybara »Ne kršite ustave«, ki ga priobčujemo na prvem mestu na tej strani

Plačilni nalogi v dosednji obliki se bodo tudi v bodoče vročevali onim davčnim zavezancem, katerim se bo prvič odmerila pridobnina, rentnina ali dohodnina.

Vtem smislu bodo postopala davčna oblastva pri davkih, ki se predpišejo za l. 1921 in za poznejša leta. Komur davek za l. 1920 in prejšnja leta še ni predpisan, bo o predpisu obveščen s plačilnim nalogom v sedanjih obliki.

V zvezi z odpravo plačilnih nalogov so se preuredila tudi določila o prizivnem roku. Ta je določen pri davkih, katerih odmera se priobči davčnim zavezancem z razgrnitvijo odmernega izkaza s 15. dnevi po preteku roka za vpogled. Ker bodo odmerni izkazi razgrnjeni na vpogled od 1. do 15. prvega meseca v vsakem koledarskem četrtletju, bodo prizivni roki potekali 30. januarja, 30. aprila, 30. julija in 30. oktobra vsakega leta, za plačilne naloge, ki se dostavijo o predpisu davkov za prejšnja leta ali v drugih izjemnih primerih do konca septembra t. l. Velja še dosednji 30dnevni prizivni rok; od 1. oktobra t. l. dalje pa se skrči ta rok na 15 dni, ki se bo računal od dneva, ki sledi vročitvi.

Sedaj za Slovenijo uveljavljeni način razgrnitve odmerne izkazov je bil v nekaterih pokrajinah naše kraljevine že dosedaj običajen in se je udomačil brez vsakih težav. Upati je, da se udomači čimprej tudi v Sloveniji, posebno ker se je odmera kontingentirane pridobnine in dohodnine, izročila zopet v roke davčnim komisijam, v katere volijo polovico članov davčni zavezanci sami.

+ Požar petrolejskih vrelcev v Baku. Glasom poročil iz Revala je izbruhnil v petrolejskem okrožju Baku strahovit požar.

+ Popis živine. Ministrski svet je izdal odlok, po katerem se ima izvrševati v svrhu statističnih podatkov v celi naši državi popis živine.

+ Carinski prihod za mesec juil. znaša 48.936.415 dinarjev in sicer: 39.206.804 din. od uvoza in 9.729.611 od izvoza.

+ Zračni spoj Trst-Portorose. V Trstu se je osnovalo zračno prometno društvo pod imenom »Sisa«, ki bo vzpostavilo med Trstom in Portorose redno zračno spoj.

Senzacija.

Berlin.

12. decembra.

Ljuba Klara!

Joe Jenkins me kar razvaja s svojim prijateljstvom — da, po pravici ti povem, včasmi je skoraj malce nadležen. Zdi se, da se je sloveči detektiv nenavadno navezal name — saj to je samo po sebi prav laskavo — a žalibog izraža svoje prijateljstvo s tem, da me — lahko bi rekel, zaskakuje ob najrazličnejših dnevnih časih. Onidan je prišel k meni ob sedmih zjutraj. Mislim, da se je zgodilo bogve kaj novega; in s čim je prišel na dan? Vprašal me je, če sem opazil nerodnost, ki se je tistikrat pripetila slovečemu dunajskemu gostu pri predstavi »Romea in Julija«. Na večer umora — veš?

»Ste li čutili,« je vprašal, »da je bilo že v zraku nekakšno zlovesče razpoloženje?« Ko sem ga začuden pogledal, je povzel: »Mari niste opazili, da je dunajski gost v zadnjem dejanju zamudil svoj nastop? Oder je ostal malone pol minute prazen; šele nato je gost naglo planil v kapelico. Ali niste videli tega?« »Seveda,« sem dejal, »kako ne bi bil opazil?« Tedaj pa se je Jenkins mahoma zagrohotal na vse grlo: »Aho!« je vzkliknil, »kako sem vas spjel na led!... Vse to ni prav nič res: sam sem si izmislil!... Preteto otročja šala za detektiva, ne?«

A povem ti še eno, da vidiš Jenkinsa, kakšen je. Pred nekaj dnevi se urnem domov o polnoči. Moja gospo-

dinja še čuje. Pove mi, da je bil ob desetih Mr. Jenkins pri nji trdeč, da sem mu obljubil svoj frak. Pripomniti je treba, da fraka sploh ne premorem. Gospodinja mu je tudi povedala, da ga ni — toda mož se ni dal odpraviti. Silil je in ni dal miru, dokler ni vpril njega odprla moje omare ter mu pokazala vsega, kar imam. Šele tedaj je odjenjal. Ko sem drugo jutro vprašal Jenkinsa, kaj mu je bilo, se je kar zviljal od smeha, rekoč, da je bilo vse samo šala. Čudne šale, res!

Toda včasmi je kaj ljubezniv in prijeten. Snoči ob devetih je prišel k meni s steklenico punča ter me povabil na pijačo. Nato je počenil k peči ter spretno izpraskal pepel; zakuril je, in kmalu sva sedela vsak pri svojem kozarcu burgundskega punča. Po dolgem času sem si spet počeno privezal dušo. Jenkins je imeniten pivski brat, in kramljala sva o vseh mogočih stvarih. Večine teh pomenkov se ne spominjam več bogve kako jasno — lahko si misliš, da ne — le to vem, da sva govorila o tebi. Pokazal sem mu tudi tvojo sliko, in naročil mi je, da naj te lepo pozdravim v njegovem imenu.

Menda sva bila pri petem kozarcu, ko se je Jenkins zdajci zleknil na svojem stolu in zamišljeno pogledal v strop, rekoč:

»Nekaj presenečenj nas čaka, Mr. Harsfeld. Važne stvari se bodo godile te dni!« Smehljaje sem ga pogledal. »Česa se tičejo te stvari? Umora?« Pokimal je. »Valoni potemtakem ni morilec?« »Ne,« pravi on. »Mari ste izsledili pravega?« »Da!«

Lehko si misliš mojo radovednost; a vpraševati ga nisem hotel, ker se mi je zdelo netaktno — in pri Jenkinsu bi bilo itak zaman.

Srčno te pozdravlja Kurt.

17. decembra.

Ljuba Klara!

Danes je prišel Jenkins k meni v uredništvo. »Pripravite se,« je dejal, »jutri ga bomo imeli.« »Koga?« vprašam jaz.

»Morilec.«
»Zares?«
»Jutri opoldne.«
»Kje?«
»V kavarni »Sirius«. Ali pojedete z mano?«

»Da bom navzoč?«
»Da. Pomagali ste mi vse doslej; privoščim vam, da vidite tudi to. Napisali boste imeniten članek za »Senzacijo«. Tak — bodite pripravljeni. Jutri ob tričetrt na dvanajst pridem po vas na dom.«

Lehko si misliš mojo nestrpnost. Jutri ti pišem obširno, kako je bilo. Pozdravi! Kurt.

18. decembra.

Ljuba Klara!

Dopoldne je. Ves se tresem od silnega razburjenja. Ob tričetrt na dvanajst pride Jenkins pome in me povede tja, kjer misli prijeti morileca. Kaj bom videl? Kdo bo tisti, ki ga zgrabi roka pravice? Da vsaj nekoliko pozabim svoj nemir, ti hočem — a že prihaja Jenkins po stopnicah.

(Uro kesneje.)

Dušica zlata... treba se je posloviti. Odpusti mi, ako moreš; karkoli sem storil, sem storil zaradi tebe. Misli na to.

Zunaj hodi Joe Jenkins pred mojimi vrati semintja. Njegovi umerjeni koraki se slišijo v sobo kakor koraki ječarja. Izpolnil je svojo obljubo... Pokazal mi je morileca. Ura je udarila dvanajst. Začuden sem pogledal Jenkinsa: mari ni bil dejal — ?...

»Ob enajstih ste mi hoteli pokazati morileca, Mr. Jenkins,« sem ga opomnil. »To mislim baš storiti,« je odgovoril detektiv.

»Kdo je — potemtakem?« sem vprašal s tesnobnim glasom. In tedaj je stopil Jenkins k meni ter mi položil roko na ramo, rekoč:

»Vi, gospod Harsfeld!«

In — prav je imel. Morilec sem jaz. Jaz sem telefoniral mlademu Valoniju iz foyerja, da sem ga zvalil iz gledališča. Ko je odšel, sem se splazil z dvorišča v njegovo oblačilnico, napravil si njegovo masko in oblekel njegov svršnik, ki je visel v omari. Izpremenivši se tako v mladega Valonija, sem krenil brez strahu po gledaliških hodnikih v ložo ter sedel k njegovemu očetu. Tudi stari Valoni me je imel za svojega sina. Nagovoril me ni — zaradi spora, ki je bil med njima. Nato sem zadavil starca. Izdihnil je takoj...

Vem, da se z grozo vprašuješ: zakaj? Ne, morem ti odgovoriti drugače, nego da me je gnala častihlepnost, blazna, vse pomisleke teptajoča časti-

hlepnost. Iskal sem velike snovi, tiste velike senzacije, ki bi spravila mene in moj časopis z enim mahom v žarišče vseobčnega zanimanja.

Jenkins, poznavalec ljudi, me je imel kmalu na sumu. Zdal razumem tudi njegove šale: rahli vonj po orhideljah, katerega je iskal in našel v moji omari, je gotovo potrdil njegovo sumnjo. Res da svršnika samega ni bilo več; a Jenkins je pobrskal v peči za njegovimi ostanki in je našel dva gumba, ki sta mu pokazala nadaljnjo pot.

Moj drzni potkus se je posrečil. Toda visoko ceno moram plačati za svoj življenje.

Naj reče kdo, kar hoče: Jenkins je gentleman. Velikodušno mi je dovolil, da ti smem pisati te vrstice. In pustil mi je moj samokres...

Točno ob polidveh bo stopil Mr. Jenkins v sobo. Kladivo v zvoniku se že vzdiguje...

Zbogom. Odpusti svoicmu

Kurtu.

Pripisek.

Pravkar je počil strel...

Posliem vam mrtvečvo pismo, njegovo uro in njegovo sliko. Skrbeti hočem, da ostane njegov spomin neomadeževan. Nihče ne bo vedel, zakaj je moral umreti. — Odpustite tudi medtem, kar mi je velevala dolžnost. Bog ve, da čutim vso njeno težo.

Joe Jenkins.

(Konec.)

Dnevne vesti.

— Namen posvećuje sredstva. Izgube ljubljane demokrati ne morejo prebrati, ker je predobro čutilo, če ne bodo imeli v Ljubljani, središču Slovenije, župana, poglavarja, ki je za Italijane v agoniji. In zato upoštevali vsa sredstva, tudi najbolj zavržena, da bi vsaj zavlekli izročitev županstva v Ljubljani nedemokrati. Kakor potapljajoči se prijemljejo za vsako bilko, da bi se vzdržali še vsaj par tednov, še vsaj par dni na površju. Najbolj jim je seveda na potu g. Pesek, tega je treba odstraniti oz. — kakor je dejal politični postojenjak Dolje Ribnikar — »Peska je treba uničiti na vsak način in za vsako ceno, kajti namen posvećuje sredstva«. Kaj so že vse lagali o njem! Zveza s klerikalci? Prodal se jim je? Zveza s komunisti? Zveza z atentatorji itd. Včerajšnji »Ponelik« na pike, da je Pesek »indivizum s takimi lastnostmi, vnaprej izključen z mesta, kakršno je mesto ljubljanskega župana... Na periferije »Ponelika« ne odovarjamo, ker edini odgovor na tako gnusno, osebnostno govorilo bi bil — pasiti bič.

— Naši gospodarski članki. »Valuta in draginje« ter »Naš izvoz in uvoz« so zadeli demokrate v živo, čutilo se krive neznosne draginje in zato jim je silno neprijetno, da bi ljudstvo spoznalo svoje krivost. V včerajšnjem »Ponelik« so se radi tega silno razkorajili mladolileralci nad našim listom čez »Jugoslavija« ključ dumaški kapital na pomoč in vprašujejo kdo je ta gospod A. Q. ki je spisal te članke v »Jugoslaviji«, da bi se osebno maščeval nad njim. — Cenjene čitatelje prosimo, naj dajo gori omenjene gospodarske članke čitati tudi svojim znancem, da se resnica povsod spozna. Kdor nima več dotičnih števil »Jugoslavije«, mu jih še lahko dopošljemo. Opozorjamo tudi na dr. Rybarev članek »Ne kršite ustave«, ki za prihodnjem na drugi strani. Dajte za čitati svojim znancem ter jih opozorjajte nanj, da spoznajo kako protinacionalno politiko delajo demokrate.

— Siljati shodi ministra dr. Kukovca. »Jutro« poroča o siljatih shodih demokrate dr. Kukovca. Ti shodi so pa v resnici tako »siljati«, da privlačimo uspehe JDS iz vsega »trca«. V Trbovljah je imel dr. Kukovec »shod« v gostinskem štablu, Brandner pa je imel »shod« v Trbovljah pod milim nebom. V Celju, svojem domačem kraju, je imel dr. Kukovec, glavni JDS »shod« pri pogrbenih mizah, ker bi sicer še tistih par ljudi ne prišlo. V Savinjski dolini pa kar na treh krajih ni mogel imeti shoda, radi pomanjkanja — poslušalcev. JDS res siljajo »napreduje«! Tudi Ljubljanci želijo pričakujajo javnega shoda JDS. Q. dr. Žerjav skličite ga, pogum velja in ne skrivajte se po gostinskih štablih. Vaše luskane storile o levo in oslu bi zanimali tudi širšo javnost.

— Uvedba potnih izkaznic. Kot smo že svoječasno poročali se bodo uvedle za Slovenijo obvezne potne izkaznice. Izvedli smo iz zanesljivega vira, da bo zadeva urejena približno sledeče: Oni, ki stalno bivajo v Ljubljani in so poznani in zanesljivi dobe potno izkaznico, ki bo veljavna za celo leto za vse vožnje v naši kraljevini. Bolj stroga kontrola pa se bo vršila pri nezanesljivih ljudih, ki bodo morali za vsak slučaj vožnje posebej prositi za dovoljenje. V naprej opozarjamo občinstvo, da si pripravi za potne izkaznice fotografije v vizitnem formatu z belim hrbitom, na katerega pride uradno potrdilo od policijskega ravnanstva.

— Naša udeležba pri ruski pomožni abelji. Naš poslanec v Bernu dr. Mitutin Jovanovič je določil za našega delegata pri svezi narodov povodim razprave o pomoči ruskim beguncem v Evropi.

— Legitimacije za vojaške uniformirane. Komanda mesta Beograda je izdala vsem častnikom in onim osebam, ki imajo pravico nositi uniformo, stalne legitimacije. — Zopet prepovedano list. Notranje ministrstvo je prepovedalo za našo državo list »Arbeiter-Zeitung«, ki izhaja na Dunaju, ker piše proti naši državi in njenim interesom.

— Kmetijski praznik na Bledu. Kakor lani, tako priredi tudi letos Samostojna kmetijska stranka dne 8. septembra na Bledu velik kmetijski praznik, ki obeta biti še silnejši od lanskega. Poleg velikega pobjorja, na katerem bodo nastopili vodilni politiki mlade SKS, se priredi tudi velika dirka jalčev in vozačev. Tekem narodnih noč in velika ljudska veselica sta nadaljnji točki sporeda. Ob priliki praznika pa prirede podružnice Kmetijske družbe veliko razstavo goveje živine, konj, ovac in koz ter sirsirskih in mlekarstvih izdelkov. Kmetijski praznik ne bo torej samo praznik osamosvojenosti slovenskega kmeta, temveč tudi dokaz njegove delavnosti. Vabimo vse slovenske jalčev in vozače, da se udeležijo dirke, ki bo v sportnem kot tudi v narodno-gospodarskem oziru največje važnosti. Prijave je poslati do 25. avgusta g. Francetu Učar, Bled I.

— Nova strojna šola za našo mornarico. Ministrstvo za vojno in mornarico je sklenilo, da se v Zelenici osnuje strojna šola, v kateri se bodo gojenci naše mornarice poučevali v tehničnih strokah. Letos bo sprejeto v to strojno šolo 110 gošencev.

— Polzaki s članki solitrom. One, ki so prejeli spodladi članki solitrom v svrhu polzanskega gnolenja opozarjamo, da vpošljajo poročilo o uspehu in letini sploh, kakor so se s svojo ceno zavezali. — Delegacija prolzavalec članskega solitrom. — Dpl. agr. A. Jamnik, Ljubljana, sedaj Knafliče na 15.

— Umrl je nenadoma gospod Tone Vahar, tajnik JDS v Murski Soboti. N. v miru počiva.

— Pobegli financer. Finančni pripravnik Alojzij Vrečko pri finančni straži v Rogatcu je sprejel od uprave Rogatske Slatine na račun trošarine za mineralno vodo 979 K. To vsoto je Vrečko poveril ter pobegnil preko meje v Nemško Avstrijo.

— Tatvine. Janez Jelenc doma iz Seč sedaj v Kočevju, bivši delavec pri stavbi družbi v Ljubljani, si je izposodil od ravnatelja družbe vojaški voz. Jelenc bi moral ta voz vrniti v 2 dneh. On pa je voz še isti dan prodal za 760 K in deli skupiček s svojim tatinskim tovarišem. Obsojen je bil radi prestopka goštinje na 4 dni strogega zapora. Sedel bo v kočevskih zaporih.

— Goljufija. Pred več sodiščem je bil obsodjen Janez Zupan, ki je poveril pod goljufno prevezo, da je v službi pri Kralju Ivani Štefci 40 K in še dvema prijateljskima 2 kolesi. Obenem je bil obsodjen tudi radi razhajanja in razhajanja v gostilni.

— Posledica kradnje. Pri Francetu Zupanu iz Lokaške dolice je stanovala svoja več bogumcev iz Gorice. Ko so se ti vrnili domov so vabili opetovano svolega kradnja, da naj jih obišče. France se je odzval, da se ne bo s kolesom v Gorico. Noč pred svojim odhodom pa je v vseh družbi razhajal in se odzval v jutro ves zme-

šan od sladne kapljice brez vsake potne legitimacije preko Logatca proti meji. Med potjo se je večkrat prekućil in se je poteno pobil in zamazal po obrazu. Na meji v Kalčih pa ga je ustavil finančni stražnik ter zahteval potni list. Zablaj pa je finančarja nadržal, da naj gre raje delat, mesto da draži ljudi na meji in ga opsoval. Finančni stražnik ga je aretiriral in ga odpeljal proti Logatcu. Na poti sta srečala orožnika, kateremu je finančni stražnik izročil aretiranca. Franceta Zablaj pa je to zopet uzeilo in ozmehal je še orožnika. Obtoženec pravi, da ne ve kaj je storil, ker je bil tako pijan in pristane na vse kar se mu očita. Obsojen je bil po § 104 na 200 dinarjev denarne kazni ali 4 dni zapora. Ker pa je bil že dva dni v zaporu ima plačati še 100 dinarjev kazni ali presedeti še dva dni v zaporu.

— Nevarna grožnja. Anton Bečal iz Nove vasi je večkrat v Ložu nevarno grozil, da bo požgal, ter okdoval svoje prijatelje. Povodom aretacije je opsoval orožnika Zemlička. Obsojen je bil radi treh deliktov na 3 mesece težke ječe.

— Prevodni zavod »Polyglott« v Ljubljani. Kakor se nam poroča, je ustanovljen v Ljubljani za urade, banke, podjetja, trgovce, obrtnike in privatnike vreden zavod, kateri se bo pečal s točnim prevajanjem vseh vrst listin in spisov iz tujih jezikov, oziroma zopet preskribel interesom odgovore, uloge, dopise itd. v poljubnem jeziku. Zavodu je namen služiti onlin obratom in posameznikom, kateri imajo opravila z inostranstvom, pa se jim ne izplača za dotične jezike imeti lastnih korespondentov. Zastano ima zavod na razpolago za 22 jezikov strokovno in jezikovno izobraženih sil ter se bo po potrebi interesov izpopolnil.

Ljubljana.

— Natelstvena seja NSS se vrši danes ob 8. zvečer v prostorih strankinega tajništva. Udeležba niujna.

— Nesposobnost. Pred senatom dež. sodišča se je vršila tajna obravnava zaradi nameravanega nečistovanja z osebno istega spola. Ker je obtožba slonela samo na izpovedi ene priče ter je obtoženec isti prič očital tudi razne nesposobnosti, se sodišče ni moglo verjeti o krivdi obtoženca, ter ga je oprostilo.

— Okradena sobarica. Sobarici Anl Vuk v hotelu »Soča« na Sv. Petra cesti je ukradel neznan tat iz nezaklenjene sobe 476 kron.

— Tatvina pri kopanju. Med kopanjem na Ježici je ukradel neki približno 25 letni možiček gđ. Ruži Svetičevi ročno torbico s sledečo vsebino: 80 K denarja, 1200 K vredna srebrna tula ura, železniška legitimacija proge Ljubljana—Vrhnika in več malenkosti.

— Izgube ali tatvine. V zadnjem času se je oglašalo na policiji večje število oseb, osobito ženskih, ki so prijavile razne izgube denaric in listin. Ni izključeno, da so te listine ali denarice pokradli predrzni in zvit žepni tatovi, tako da lastniki tega niti opazili niso. Z ozirom na delstvo, da se zbirja v Ljubljani vedno več nevarnih elementov, ki preže po tujem blagu, nujno opozarjamo občinstvo k previdnosti, osobito na krajih, kjer se zbirja več ljudi.

— Zboljšajte stranišča! Prejeli smo: Zadnjič ste pisali v Vašem cenjenem listu, kako se treba čuvati proti grizli. Tozadevna navodila zdravstvenega oddelka so res lepa, samo pozabljata ta oblast na stranišča. — Ravno tam, kjer griza razsaja, drže brezdušni in brezsrčni gospodarji stranišča za svoje najemnike v največjem neredu. — Pri pritličnih stanovanjih so postavili ta stranišča, ki so večkrat popolnoma odprta, kar tik spalnice, tako, da se najemnik, ako stopi v svojo sobo, nahaja v popolnoma stranskičem zraku. — Razen tega se stranišča ne izpraznjujejo pravočasno, ampak se pustijo, da seza stranišnica prav tako do vrha, tako da ubogi najemniki, ki se morajo posluževati takih stranišč, dobe »tuba« od zdolaj in ne nimajo takoj pri rokah lizola, da se distincirajo, se gotovo okužijo. — Kaj pravi k temu zdravstveni odsek naše pokrajinske uprave, kaj glavarstva in županstva? Posebno v okolici Ljubljane bi bilo v tem oziru lepo polje za delovanje zdravstvenih oblastí.

— Koncert. Danes in vsak dan v hotelu »Bellevue« nad Ljubljano koncert salonske elite kapele. Začetek ob 20. do 24. ure. Ob nedeljah in praznikih od 16. ure naprej. Vstop prost.

Maribor.

— Majo več zavednosti. Od najbolj narodnih odvratnikov prihajajo vloge na oblasti še vedno v črno-zolnih barvah, ki nas spominjajo na avstrijsko suženjstvo. Skrajni čas bi bil bil in toliko narodne zavednosti bi pač priporočili tem »narodnim« advokatom, da si nahajajo sukanec za šivanje spisov v narodnih barvah, ker bomo sicer postregli javnosti z imeni teh sila narodnih odvratnikov. Obistinit pa priporočamo, da vloge sešite z sukanecem črno-zolte barve — kratkoma — zavrnemo.

— Odsek za določevanje cen je v svoji seji dne 9. avgusta 1921 sklenil: Kot prvotno meso se določijo: meso od dobro rejenih volov, kateri tehtajo nad 500 kg žive teže v za klanje pripravljenem stanju, to je, da se jih pred klanjem kakor običajno 6 ur preje ne krmi in ne napaja. Neposredno pred klanjem se mora vsak vol stielati. Za meso takih volov se določijo za prednji del cene 18 kron, za zadnji del 20 kron za 1 kg. — Če voli ne dosežejo teže 500 kg v tečem stanju, se prideli v drugo kategorijo med bika, krave in telice. Meso takih živali se sme prodajati ne glede na prvi ali zadnji del po 14 K 1 kg. Cena telečjemu mesu se določijo: za I. del 10 kron, za II. del 12 K za 1 kg. Običajna priteža pri goveju in telečjem mesu znaša karer dosej 20 odstotkov. Predstojalec cene stopijo v veljavo za govedino z 16. in za telečino z 22. avgustom. Zupan: Orčar s. r.

— Sejsko poročilo iz Maribora. Prignalo se je: 18 bikov, 185 volov, 253 krav in 14 telci. Skupaj 487 komadov. — Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli za 1 kg žive teže od 13 do 17 K, poldebili voli od 11 do 13 K, plemeniti voli od 8 do 10 K, biki za klanje od 5 do 10 K, klavne krave debele od 6 do 13 K, plemenite krave 4 K, molzne krave od 8 do 12 K, breje krave od 8 do 12 K, mlada živina od 6 do 13 K, telci od 6 do 10 kron in krave za klobasarie 1 kg žive teže od 4 do 5 kron.

Celle.

Strankin sestanek NSS za Celle in okolice se vrši danes v torek 16. t. m. ob 8. uri zvečer v strankinih prostorih gostilne »Wilson« v Gaberju.

Umetniška razstava »Prohuda« Društvo »Prohuda« priredi v Celju svojo umetniško razstavo dne 26. t. m.

Umrl je meseca julija v mestu Celju in javni bolnici skupno 16 oseb. Ta mesec ima zaznamovali v našem mestu izredno malo število smrtnih slučajev.

Beograjski dijak-akademik so minulo soboto posetili Celle. Zvečer so igrali v mestnem gledališču tridejanjsko igrro od Sv. Coroviča »Zulumčar«. Po predstavi se jim je na čast pridružila plesna zabava v veliki dvorani »Nar. dom«.

Razni poljski pridetki so se minule dni na celjskem trgu vsled trajaloče suše znatno podražili.

Celjske brivnice bodo v bodoče odprte: od pol 8. do 12. ure dop. in 2. do pol 7. ure popo.; ob sobotah do 8. ure zvečer. Ob praznikih od 8. do 11. ure dop. — Izven tega časa bodo brivnice zaprte.

Blagodejni dež smo dobili minule dni pomlalem okrog Celja. Vendar pa se za izdatno deževanje kar ne more pripraviti.

Ptuj.

Da se je uvedla preiskava radi voditelja okrajnega glavarstva dr. Pirkmajerja, je vzbudilo tu splošno zadovoljnost. Dve leti se je drežalo po časopisih, pa se ni zganil, gospod ima očividno zelo debelo kožo, kakor vsi demokrate. Upamo, da bo kmalu nezogovornega papeževanja konec, kajti preiskava bo spravila lepe reči na dan.

Smalo sta imela Martin Macan in Stevan Ivančič, ko sta lovila pobjugiti iz zaporov okrajnega sodišča. V celici sta podirala peč in skozi dimnik sta prišla že do vrha strehe, ali tukaj sta z grozo zazabila, da je v dimniku mreža in da ne moreta naprej. — Nilov ronoj je prebudi letničarja, ki jih je zasačil pri delanju.

Zagoneten umor se je zgodil pri Sv. Luhu v Halozah. Posesnik Jurij Slovnik je spal navadno v sčednju, kjer je stražil pred tatovi žito. V četrtek zjutraj so ga našli mrtvega. Na telesu ni glavi ima vse polno ran. — Orožniki pridno iščejo nezane morilce.

Prilet kazničnič ubeznik. Ivanu Vilčnik se je bilo posrečilo pobjugiti iz kaznišnice v Mariboru. — Klátil se je že več mesecev brez dela po okraju. — Konečno se je posrečilo orožnikom postaje Ptuj, da so ga, vsled ponovno izvršenih tatvin, prišli.

Po dolgem času je včeraj pri nas malo deževalo. Kar pa ne bo dosti upivalo na poljedelske pridelke, ker je zemlja preveč presušena.

Ptuj. V javno bolnico je bila pripeljana M. Sluga iz Ptujke gore vsled težkih poškodb, ki jih ji je prizadelal njen mož. V pretrgu je isti udaril večkrat z ušesom sekire ter ji zlomil več reber.

Grofica Herberstein se je za stalno preselila iz Gornjega Ptuja na grad Velenje. Z njo je šel tudi mladi baron Haardt Markskateri, ki je dobro živel na gradu, bo zaloval za njenim odhodom.

Sokolska loterija v Novem mestu.

Glavni dobitek 60.000 K.

Srečka 1 dinar.

Žrebanje nepreklicno 20. avg. 1921

Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Trbovljah je imelo dne 7. t. m. svojo redno javno telovadbo. — Brat Franc Dežman je podaril društvu prostor za zgradbo doma in telovadišča in tako pripomogel, da je zamoglo imeti društvo na lastnem prostoru svojo telovadbo. — Že tedne pred nastopom se je telovadišče pripravljalo za javno telovadbo. — Ob pol četrti uri popoldne je odkorakalo društvo z naraščanjem in gosti (Zagorci, Hrastniki, Račiče in St. Pavel) na telovadišče, kjer se je pričela pol ure pozneje javna telovadba. — Telovadilo je 30 dečkov naraščajo in 40 deklic. — Deklice so izvajale proste vaje za leto 1922, članice pa lahke Murnikove sestave. — Člani so izvajali celjske proste vaje za leto 1910. — Tudi otroda skupina — Rovani, Hlastani, Trotovečki in drugi, so nastopili sigurno in lepo. — Posebno krasna je bila skupina na kroglah. — Po telovadbi se je razvila neprilijena prosta zabava, ki je napolnila celo telovadišče z veselim občinstvom in je trajala pozno v noč.

Sokolski dom v Zelenikah. Dne 8. avgusta 1921 smo pričeli z zidanjem »Sokolskega doma«. O potrebnosti »Sokolskega doma« za kraj in splošnost ne bomo govorili, ker je to jasno za vsakega navdušenega in trezno mislečega Jugoslovana. — Manjkalo nam pa denarna sredstva, vsled česar prosimo širšo javnost, Prispeljavite po svojih močeh k tej stvari, bodisi z denarjem — bodisi z drugim. Posebej pa se obračamo še do naših železnikarjev in drugih iz selške doline, ki so raztreseni po naši ljubí domovini, da se nas spomnijo ob tej priliki. Sprejme se hvalježno najmanjši dar, katerega naj se pošlje na naslov društva. Zdravo!

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

Sokol v Škofji Loki priredi v nedeljo 21. t. m. svojo redno letno telovadbo združeno z vrtno veselico, na katero vabimo vsa bratska društva in prijatelje sokolstva. — Sodeluje godba dravske divizije. — Vožnja po železnici je proti predložitvi izkaznice Sokolskega saveza polovična. — Zato opozarjamo na pravočasno nabavo listih! — Zgradba novega doma je med tem toliko napredovala, da nam bo mogoče pričeti že letošnjo zimo v lastnih prostorih. — Pričakujemo najštevilnejše udeležbe! — Odhori.

zarja že sedaj vsakega, da si bo legitimacijo pravočasno preskrbel.

Izšla je 33. številka »Sporta« in prinaša sledečo vsebino: Wiener Sportklub—Ilirija. Desetletnica Sportnega kluba Ilirija. Visoka šola za telesno vzgojo, Prava in nepravna turistika, Dosedanji match za svetovno prvenstvo v boksu, Razpis avtomobilne vztrajnostne tekme po Sloveniji in okviru Sportnega tedna 1921 in razne službene notice. List prinaša krasne slike iz plavalne tekme in nogometa in ga vsem tople priporočamo.

Založništvo »Planinskega koledarja« uljudno prosi, da vsi, ki še niso nakazali denar, to nemudoma storo, da s tem omogočijo novo izdajo v letu 1922. — Vsi interesi, ki hočejo v tem koledarju inserirati, naj se pisмено obrnejo na Založništvo (Brunon Rotter), Maribor. Krekova ulica 5.

Ne pozabite v svojih bodeh na brate v robstvu.

Književnost in umetnost.

— Knjiga »Gospodin Franjo«, ki jo je spisal pisatelj Fran Maseli-Podlinski, je njemu nakopala vso jezo in maščevanje avstrijske vlade. Za svoje narodne ideale je on umrl v proznanstvu v nemški Puljavi 19. septembra 1917. Spominška plošča zanj je izgotovljena pri kamnoseku A. Vodniku v Ljubljani in velja nad 4000 K, darovanega križa je samo 2780 K. Med darovalci pogrešamo mnoge Jugoslovane, ki so morda do sedaj naš oklice prezrili. Danes živimo narodno svobodo, ki so nam jo priporili naši narodni borci. Ali ni naša dolžnost, da se ob spominu nanje, oddaljimo enemu izmed njih — Podlinskiharskemu? — Podlinskiharski odbor za odkritje spominške plošče v Krašnji, dne 12. avgusta 1921.

Prireditev umetniške polovalne razstave in predavanje »Prohuda« po Sloveniji. Društvo »Prohuda« priredi svojo zanimivo umetniško razstavo naših domačih in prišlih del dne 17. t. m. v Crnomlju, 20. v Novem mestu, 23. v Brežicah, 26. v Celju, 29. in 30. v Mariboru. Pomen teh razstav in predavanj je zainteresirati širšo javnost po cel državi za našo lastno umetnost, industrijo in stavharstvo, ter izpodriniti vse, kar je tujeza in ničvrednega iz naše države. Natančnejše bode javljeno potom lepakov v dotičnih krajih.

Prekmurje. V založbi SKSZ je izšla knjiga Prekmurje, spisal univ. prof. dr. M. Slavič. Cena izvodu je 20 kron, po pošti 2 kroni več.

Ljubljanski velesemenj.

Od 3. do 12. sept. 1921.

Dela na razstavnem prostoru, obsegajoč nad 25.000 kvadratnih metrov, na kojem se bo vršil »Ljubljanski veliki semenj«, z mrlžljivo naglico napredujejo. Posamezni paviljoni, kojih število znaša okroglo 30, so po večini že popolnoma dovršeni. Dosedanja dela že kažejo, da bo nudilo razstavišče nadse pestro sliko. Prvi se bo preselili na razstavišče urad »Ljubljanskega velikega semnja«, da bo mogel že v zadnjem času pred otvoritvijo semnja poslovati na licu mesta. Te dni se je tudi pričelo z montažo električne razsvetljave. Za semjski prostor je predvidena namreč lastna električna centrala, v koji bo parni stroj s 100 HP proizvajal 70 amperov električnega toka. Stroj je stavila na razpolago tujakinja tvrdka Stebi in Tuječ. Tako velika množina električnega toka je potrebna, ker bo večji del razstavljenih strojev v obratu.

Povodom semnja izide oclijelen semjski katalog, ki bo obsegal vse podatke o razstavljenih trdkah in bo izhoren priložnost za trgovske stike s tuj. in inozemstvom. V katalogu bodo razvrščene firme v tri oddelke in sicer bo prvi oddelček obsegal seznam razstaviteljev po zaporednih številkah paviljonov, drugi oddelček bo obsegal abecedni seznam razstaviteljev z navedbo paviljona in številke, ki jo imajo v paviljonu. V tretjem oddelku pa bo abecedni seznam kategorij izdelkov, ki jih razstavljaljoče firme razpečavajo. Kakor samo po sebi umevno, bo katalogu pridelan vodnik po semjskišču in najnovejši načrt Ljubljane. Obsegal bo tudi velik reklamni del. Tiskan bo v vseh jugoslovanskih narečjih, tako, da bo že s tem otvoril najboljšo reklamo za trdke, ki bodo vanj vvrstile svoje oglase.

Vabila za poset »Ljubljanskega velikega semnja« se razpošiljajo te dni na vse kraje naše države. Ker nudi »Ljubljanski veliki semenj« pri priznanih nizkih cenah v Sloveniji neke najugodnejše, temveč tudi najboljše priliko za nakup vsakovrstnega blaga, se je nadejala poseta vseh pridobitnih krogov cele države, trgovcev, industrijev in obrtnikov. Za naše pridobitne kroge je poset semnja toliko važnejši, ker se ga udeležijo v velikem številu tudi inozemstvo. Te dni se je začel plakatiirati širom kraljevine umetniški plakat, umetniško delo mojstra gospoda profesorja Vavpotiča.

Jesenska umet

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Ko je Roncherolles drugo jutro odprl svoje okno, je zagledal na ulici odprl svoje okno, je zagledal na ulici, tik pred vhodom svojega dvorca — vešala. Na vrvi se je zibalo mrtvo truplo. Veliki profos je hitel dol, in ko si je bliže ogledal mrtveca, je malo manjkalo, da ni padel vznok: obešenec je bil policijski načelnik, gospod de Montander!...

Roncherolles ni rekel ničesar; toda po pripravi, ki so se začele, in po gibanju čet, ki se je vršilo po vsem Parizu, je Brabant spoznal, da mu utegne presti slaba.

»Mirta,« je dejal, »zdi se, da mi spletajo kraljevi vrvarji najlepšo konopljeno ovratnico, ki je kdaj kralja golšo tako vrgla in dičnega razbojnika, kakor sem jaz. In veš, Mirta, mika me, da bi spravil med svoj vrat in to počaščenje par sto kraljevskih milj. Kaj meniš?«

Mirta je zelo pohvalila ta načrt. Sicer pa je bil Brabant že dobrodušna naveličan stalnega življenja. Tožilo se mu je po belih cestah, po udarcih in sunkih z rapirjem in bodalom, po dobrih in slabih ležiščih, po dežju, vetru in solncu križem sveta.

»Dobro,« je dejal, »pripravi cape mojega Royaala.«

»Kaj? Royaala hočeš vzeti s seboj?«

Mirta je zajokala. Otrok Marije Oroxmartske, osiroteli volčič, ki mu je nadela ime Royal, je bil postal prav tako njen otrok kakor njena hčerka, ki se je zvala po mami s pesniškim imenom Mirta. Tiste čase je bil baš v svojem trinajstem letu. Izpolnjeval je vse, kar je obljubljal dojenček. Človek bi mu bil prisodil najmanj petnajst let. V moči in spretosti je prekašal vse otroke Dvora Čudežev, bil je njih strah in groza. Mirta ni vedela, ali ga ubožava zaradi njegovih vrlin ali radi napak. Mali Mirti pa je bil Royal, ki jo je branil, čuval in ji pri-
našal vse, kar je izteknil dobrega, pravi bog na tem svetu.

Mirta je kričala, plakala, prosila in pretila, vse zaman. Brabant je neizprosno izjavil, da ume fantič že dobro sukati rapir, pleniti meščane, pripravljati zasede in voditi strazanje za nos ter obeta postati dovršen junak, le nekaj da mu še manjka: jahati ne zna.

»Poslušaj, Royal,« je dodal, »ali si hočeš ogledati z menoj Francijo, Burgundsko, Navaro, Španijo, Italijo in Nemčijo — z eno besedo, vse znane in neznane dežele?«

Royal je vrisnil od navdušenja ter se zaklel pri Bogu in vseh svetnikih, da mu živa duša ne ubrani jahati z Brabantom. In ker ni bil mehkega, nego rajši trdega srca, se je malo zmenil za Mirtine solze, dasi jo je imel takorekoč za mater. Pri slovesu pa jo je objel, veleč:

»Ali si neumna, da tuliš! Premisli vendar, čim več sveta si ogledam in čim več meščanov oplenim, tem bogatejši se vrnem k tebi!«

Nato se je obrnil k mali Mirti z enako tolažbo. Dočim je stara Mirta obilno jokala, ni prelila hči niti ene solze. Toda bila je bleda, kakor bi se ji bližala smrtna ura.

Se tisti večer sta Brabant in Royal brez bobnanja in trobentanja ostavila mesto in se izgubila v temi onkraj pariških vrat. Brabant je veselo jahal naprej in prožil na sedlu svojo visoko, mršavo postavo. Royal mu je sledil in z nasladi sopel jesenski veter, ki mu je bril v obraz; njegovo srce je radostno utripalo na pragu širokega življenja.

V nekaj letih je Royal prepotoval z Brabantom obilo sveta. Bojevala sta se zdaj pod lorenskim bandom, zdaj pod Montmorencyjem, zdaj na svoj lastni rovaš. Pomagala sta oblegati Metz, udeležila se bitke pri Rentziju, vdinjala se v Italijo in se borila pri Civitelli; kesneje sta bila pri zavzetju Calaisa. Klata sta se povsod, po Loreni, po Nizozemskem, Milanskem, Napolitanskem in po vsej Franciji, kjerkoli je delilo jeklo ostre udarce. Royal je bil v svojem dvajsetem letu sloveč glavocepec in se šovih prebadač prsnjakov. Sicer pa se je ponašala tudi njegova koža z marsikatero brazgotino. Toda on ni dovolil govoriti o tem in se je penil od jeze, kadar je kdo po nepravilnosti slavil njegove rane. Dvobojev je imel brez števila.

Izumil je bil svojo posebno boriško finto, tako da je najprej ošinil nasprotnika po obrazu, nato pa mu je prebodel prsi. Njegovi tovariši in občudovalci so imenovali ta neverni reverzni sunek »le beau revers« — ime, ki je počasi prešlo na izumitelja. Kmalu ga ni zval nihče več drugače nego »Royal de Beau-revers«.

Človek bi bil rekel, da je preživel ta dvajsetletni mladi mož svojih petdeset let na vojni. Vse ukane starih vojakov so mu bile znane, in to brez pouka, po nagonu. V umetnosti borjenja mu ne bi bil imel noben učitelj več česa pokazati; obvladal je vse finoče francoske, laške in španske šole, a krona vsega je bil njegov strašni reverzni sunek.

Vse se ga je balo, ker je bil tako nagle jeze, tako trd in neutrudljiv. Mirta je imela prav, ko je dejala, da je kovan iz čistega toledskega jekla.

Bil je krut in neumljen. Sam ni vedel, ali mu blje srce pod kirasom od bivlove kože. Njegovo edino zapanje je bilo v svoj lastni rapir, njegovo edino spoštovanje do starega Brabanta. Pri vsem tem je bil lep kakor vrag ter gibek in spreten kakor tiger. V bojnem metazu so mu trepetale nosnice, iz oči mu je švigal blisk na blisk. Kadar je bil najet za kako podjetje, je udrl po naznačeni poti z nepremagljivo silo prirodne moči; moritev, plenitev in požig so spremljali njegove korake. Se ena črta: bil je ponosen in do blaznosti ljubosumen na svojo neodvisnost. Pri zavzetju Calaisa se je vojvoda Guiški začudil besni hrabrosti mladega moža. Po boju ga je dal poveljnik poklicati v svoj šotor in ga je vprašal:

»Stotnijo ti dam, ako se hočeš navezati name in mi služiti.«

»V kateri stvari naj vam služim?« je hladno vprašal Royal de Beaurevers. »In koliko mi boste plačali?«

»Ne potrebujem te samo za eno stvar. Rad bi kupil tvoj meč za zmemor.«

»Nemogoče; je že oddan.«

»Komu?«

»Meni!«

To reki je obrnil osuplemu poveljniku hrbet in odšel iz šotora.

Po zavzetju Calaisa je vojvoda Guiški odsvolil vse pomožne čete in vse dobrovoljce, ki se niso hoteli zapisati v redno vojsko. Med njimi je bil tudi Royal de Beaurevers; odšel je na prigodo v družbi Brabantovi in nekaterih tovarišev, katerim je bil poglavar. Pa tudi to malo četo sta razkropili čez nekaj mesecev beda in pomanjkanje. Nastopila je doba, o kateri pisatelj naše povesti nima podatkov. Skoro gotovo je opravljal Royal de Beaurevers v tem času posel razbojnika na kraljevskih cestah.

Mimogrede bodi omenjeno: Royal de Beaurevers ni umel čitati ne pisati; še misliti ni umel. Morala mu je bila nepoznana in pojmi o dobrem in zlem so mu bili tuji. Razen borbe in boja ni znal ničesar. Bil je neobklesana, neobklovana sila. Nihče mu ni bil dramil vesti, da bi si bila iskala zakonov.

IV.

Dva jezdeca sta napadla neznanega potnika.

Bilo je pod konec zime l. 1558. Pičlo miljo tostran Meluna sta se trudoma pomikala dva jezdeca po cesti iz Fontainebleau v Pariz. Tema je bilo kakor v rogu in lilo je curkoma. Konja sta bila blatna do ušes in mršava, da sta se smilila človeku. Mršava sta bila tudi jezdeca; na obrazih se jima je poznalo, da sta lačna in žejna.

In res se morda že mesece nista bila dodobra nasitila in napojila. V njih pasovih ni bilo beliča. Ušnjata jopica sta bila raztrgana, čevlji razdrapani, preluknjana in ogoljena plašča sta jima očividno večkrat nadomeščala odejo in zglavje, kadar sta nočevala pod milim ali nemilim nebom.

Enemu izmed teh dveh potnikov je utegnulo biti šestdeset let, drugemu dvajset do dvaindvajset.

Stari se je le s težavo držal na sedlu, in mladi tovariš ga je moral vsak hip podpreti s krepkim, a nežnim prijemom. Z eno roko se je starac oklepal sedla, z drugo pa je krčevito stiskal levo stran svojih prsi kjer je žijala široka, močno kravečana rana.

Zdelo se je, kakor bi bila temu starcu duša priraščena k telesu; vzlic bolečin in gotovosti bližnje smrti se je držal še vedno pokoncu, ustnice mu je krivil porogljiv smehljaj in oči so zrle, kakor bi izzivale usodo.

Casih je zahropel, a vedno je spet začel preklinati in se pridušati z zamolklim glasom, dasi je smrt že razgrinjala svoje sence po njegovem koščenem, prstenobledem obrazu.

(Dalje prihodnjič.)

Proda se:

VEČ HIŠNE OPRAVE IN
MIZARSKI SKOBELNIK.

Polzve se I. Jamnik, mizar, Škofja loka. 1657

MALA KMETIJA

s hišo in gospodarskim poslopjem ležeča ob dobri občinski cesti v Novivasi pri Konjicah se takoj proda. Poleg tega se tudi proda 1 breja telica, 2 svinji, kokoši in krma za 2 kravi. — Posestvo leži četrte ure od želez. postaje Dražvas. Cena je 50.000 K. Več se izve pri g. obč. tajniku obč. trga Konjice. 1676

DOBRO OHRANJEN PIANINO

Ogleda se na Starem trgu 26-II. Veržič. 1689

ŠTEDILNIK, ZIDAN

vprašati Slomškova ulica 11. 1641

Kupi se:

PISARNIŠKO UPRAVO

lepo, dobro ohranjeno pisarniško upravo. Ponudbe na anončno družbo Aloma Company. Ljubljana, Kongresni trg 3. 1683

1 ELEKTROMOTOR, 300 VOLT
NAPETOSTI

1/2 PS. z 1200 obrati na minuto, z pogonskim oporom, se takoj kupi. Cenjene ponudbe prosim na upravnishvo lista. 1613 1682

Službe:

JOVSKI POMOČNIK

soliden in dober prodajalec se sprejme od 1. septembra v trgovini Rudolfa Anderlič, Ormož. 1685

SPREJME SE TAKOJ

20 dobro izvežbanih čevljarških pomočnikov. 1 prirezovalac in 1 šteparica; za hranje in stanovanje preskrbljeno. Plača od para (akord). Nastop takoj! Maks Pečnik, tvornica čevljev, Gameline nad Ljubljano.

UMETNO KLJUČAVNICARSTVO
bi se rad šel učiti 15 let star, močan fant, ki ima 2 mešč. šoli, iz dobre kmečke hiše. Naslov pri upravnishvu. 1678

SPREJMEM V TRGOVINO

z mešanim blagom učenca z dobro šolsko izobrazbo, močnega in zgovornega. 1678

Razno:

ZAMENJAM SVOJE STANO-
VANJE

na Elizabetni cesti obstoječe iz 3 sob, ko-
palne sobe, poselske sobe in 2 kleti ter
vse drugi pritlikinami za enako sta-
novanje v sredini mesta, če mogoče v novi
hiši ter z električno lučjo. Cenjene ponudbe
prosim pod št. 1670 na upravo lista. 1697

GOSPODIČNA

išče meblenavo sobo s kompletno dobro
oskrbo v hiši. Ponudbe pod »stan« na
upravo lista. 1672

GOSTILNO V NAJEM

all na račun prevzame, najraje v kakem
prometnem kraju. Ponudbe s pogoji naj se
pošiljajo na naslov Strman Franc, Loke 268.
Trbovlje I. 1683

VELIK PROSTOR.

priljubljen za skladišče ali delavnico se
odda. — Slomškova ulica 11. 1640

M. Kuštrin

Tehničar, elektrotehničar in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obrobov za tovarne automobile tovarne Walter Martiny. — Hydraulična stiskalnica za montiranje gumijevih obrobov v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:

Ljubljana, Rimska
cesta 2.

Ljubljana, Maribor, Beograd,

Podružnice: Dunajska c. 20. Jurčičeva ul. 9. Knez Mihajlova
tel. št. 470. tel. št. 133. ulica 3.

Gonilni jermeni

za tovarne, mline, žage in poljedelske stroje v vsaki širini, takoj dobavni pri
IVAN KRAVOS, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Viktor Horvat
pletarski mojster
Radovljica — Gorenjsko.

Priporočam svoje pletarske izdelke kakor potne kovčge, košare, vseh vrst mize, stole, cvetlične košare, mizice za ročna dela, kakor tudi vsakovrstne izdelke iz rafije.

Moji izdelki se dobivajo v Radovljici št. 24, v Ljubljani Stari trg št. 21, kjer se tudi vsa naročila sprejemajo. Trgovci na debelo znaten popust. Za obilna naročila se priporoča
Viktor Horvat.

Promet

tehn. in industrijsko podjetje
dr. z o. z.
v Ljubljani, Gradišče št. 9.
jako poceni
zaradi premenjene dispozicije

proda

1 električni motor

17 P. S. 440 Volt, ca 1100 obratov, izdelek Brown-Boweri z reostatom in drugimi pripadki.

1 električni motor

11 P. S., 300 Volt, ca 1200 obratov, kompleten.

Za oba motorja se prevzame garancija za takojšnjo uporabljivost.

STREŠNO LEPENKO,

lak za konzerviranje z lepenco kritih streh, asfalt, katran, lesni cement, ksilol (najcenejši karbolini), watproof za izsuševanje vlažnega zidovja in izoliranje proti vlagi, zidno in strešno opeko, apno, cement in druge stavbanske potrebščine dobavlja

Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Obvestilo.

Imam v zalogi vse sokolske potrebščine, kroje, telovadne obleke, čevlje, ovratnike gumba za člane in članice.

Ceniki na razpolago!

PETER CAPUDER

Zdravo! Dobavitelj J. S. S.

Pozor kupci!

Na prodaj je posestvo s celim inventarjem v jako dobrem stanu. Gozdne parcele zelo gosto zaraščene. Cena po dogovoru.

Josip Kastelic, Podgrad,
Grim št. 1, Novomesto.

Mlekarna Sunja šalje

Ia. Trapist sir kg D. 14.—,
„Grouer sir“ „ „ 15.50.

Čajno maslo ukuhano po dnevnoj cjeni, sve poštom pouzde 5 kg najmanje.

Večja množina odpadkov

od belega papirja

se proda.

Porablivo zelo za mesarje, delikatese itd.

Natančneje v upravi lista.

Raznovrstno

Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo l in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacijo, (škotske) irske peči, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje
LJUBLJANA.

Ob počitnicah

se naši šolarčki najlepše zabavajo z zabavno in poučno knjižico s slikami

MOJ ZVERINJAK

izvod 20 K

v Zvezni knjigarni
v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Naznanilo!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da bom v svoji lastni hiši
otvoril 20. t. m. moderno čevljarško delavnico.

Izvrševal bom točno vsa naročila po najnižjih cenah.

ANDRIJA MALEKOVIC, čevljarški mojster, Maribor, Prečna ulica 4.

Pozor! REKLAMNA PONUDBA! Pozor!

Radi razpustitve moje zaloge ur pošiljam tekom 20 dni vsakemu pošiljatelju tega iz časopisa izrezanega oglasa eno krasno remontoiruro (za gospode), dobre kakovosti, dobro idočo 30 ur brez navijanja, ter s triletno pisмено garancijo, za reklamno ceno 40 mesto 85 dinarjev. Denar se pošlje franko naprej v priporočenem pismu. Uro se pošlje takoj priporočeno

Povzetne pošiljate le tedaj, če se pošlje 10 din. naprej.

Skladišče ur ADOLF MITT, Zagreb, Samostanska ulica št. 4.

Najnižje cene! — Najnižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

izdeluje
prvovrstne podpetnike.

Čisto domače podjetje!

Vplačana delniška glavica K 30.000.000.

Telefon št. 567. Cekovni račun št. 12205.

Slovenska banka

LJUBLJANA, Krekov trg 10
nasproti „Mestnemu domu“.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.